

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Rautala, Anneli			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Elinkaarimalli ja sen perusoletuksen toteutuminen kotitalouksien kulutuskäyttäytymisessä			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2000-11-14	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 80
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tarkastelen tutkielmassani kulutuksen elinkaarimallia ja erityisesti sen perusoletuksen toteutumista kotitalouksien käyttäytymisessä. Nykyisen elinkaariteorian perustana oleva Modiglianin ja Brumbergin vuonna 1954 julkaisema elinkarihypoteesi kuvaa kuluttajan elinaikaista optimaalista valintaa. Sen perussisältö on, ettei elinkaaren aikainen kulutus riipu väliaikaisista tuloista, vaan kulutus määräytyy kuluttajan preferenssien ja elinaikaisten kokonaisresurs- sien perusteella. Kun lainan ottaminen ja luoton antaminen on kuluttajan vapaasti määrättävissä, niin kuluttaja pyrkii tasoittamaan elinkaaren aikaista kulutuksen rajahyötyä.</p> <p>Selvitän perussisällön toteutumista kolmen tutkimuksen avulla. Työn tarjonnan ja kulutuksen elinkaarimallit yhdistä- vän tutkimuksen tulokset eivät tue johdonmukaisesti elinkaarimallin mukaista työn tarjontakäyttäytymistä, jonka mukaa työn tarjonta kasvaa, kun nykyinen palkkataso nousee suhteessa diskontattuun odotettuun palkkatasoon. Palkoilla on työn tarjontaan suurempi vaikutus suhdanne- kuin elinkaritaajuudella, diskontatuilla elinkaaren aikaisilla palkoilla ei näin pystytä selittämään työn tarjontaa suhdannetaajuudella. Ei myöskään kulutusta ja työn tarjontaa pystytä selittämään samalla mallilla, koska saatujen tulosten perusteella työn tarjonnassa hyödykkeet ja vapaa-aika täydentävät toisiaan erikoisella tavalla ja kulutuksen kohdalla ne ovat toisiaan korvaavia.</p> <p>Perusoletusta tukevia tuloksia saadaan tutkimuksessa, jossa joustava preferenssien määrittely mahdollistaa monipuo- lisen työikäisten kotitalouksien kulutukseen vaikuttavien tekijöiden ja elinaikaisen kokonaisvarallisuuden huomioi- misen intertemporaalisessa substituutiojoustossa ja kulutusmenojen diskonttauksessa. Kulutuksen yliherkkys tulojen muutosten suhteen poistuu, kun elinvaihetekijät huomioidaan mallissa. Kolmannessa tutkimuksessa kyseenalaistetaan pysyväistulon hypoteeseihin perustuvan satunnaiskulkumallin pätevyys koko väestön kulutuskäyttäytymisen selittä- jänä ja osoitetaan väestön jakaantuvan kahteen lähes yhtä suureen ryhmään, joista toisen ryhmän käyttäytymistä satunnaiskulkumalli selittää hyvin, mutta ei ollenkaan toisen ryhmän, jossa kulutus perustuu juokseviin tuloihin.</p> <p>Tarkastelemieni tutkimusten perusteella elinkaariteorian perusoletus toteutuu selvästi työikäisten kotitalouksien kulu- tuksessa, kun käytetään mikrotason aineistoa ja preferenssien määrittelyssä huomioidaan monipuolisesti kotitalouk- sien kulutukseen vaikuttavat tekijät. Mutta tarkastelemani tutkimukset myös osoittavat, etteivät kaikki voi, halua tai osaa suunnitella kulutustaan optimaalisesti preferenssien ja odotetun elinaikaisen varallisuuden puitteissa, vaan osan väestöstä kulutus perustuu käytettävissä oleviin tuloihin.</p> <p>Tutkielmani lähteinä ovat elinkaariteoriaa käsittelevät artikkelit ja kirjat. Käyttämistäni artikkeleista tärkeimpiä ovat Modigliani ja Brumberg (1954), Hall (Journal of Political Economy 1978), Browning et al. (Econometrica 53, 1985), Attanasio et al. (The American Economic Review 85, 1995) ja Campbell et al. (NBER Macroeconomics Annual 4, 1989) sekä tärkeimmät lähdekirjat Understanding Consumption (Deaton 1992) ja Economics and consumer behaviour (Deaton ja Muellbader 1980).</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords elämänkaari - kuluttajakäyttäytyminen mallintaminen - kulutus - kotitaloudet elinkaarimalli elinvaihetekijät työn tarjonta			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			